

Beszámolók ◦ Szemlék ◦ Közlemények

VENDÉGÜNK VOLT

Kaula professzor Magyarországon

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének meghívására és vendégeként 1980. szeptember 1. és 8. között hazánkban tartózkodott PRITHVI N. KAULA professzor (India), a Hindu Könyvtártudományi Oktatók Egyesületének elnöke, a Herald of Library Science c. folyóirat főszerkesztője, a Banarasi Hindu Egyetem dékánja és Könyvtártudományi Tanszékének vezető professzora. Látogatásának főbb eseményeiről az alábbiakban számolunk be.

A Kaula-díj

KAULA professzor magyarországi meghívásának fő indoka az volt, hogy erre az időpontra volt tervezve a róla elnevezett Aranyérem és Oklevél ünnepélyes átadása dr. LÁZÁR PÉTER-nek, az OMKDK volt főigazgatójának.

1974-ben KAULA professzor 50. születésnapján, kimagasló nemzetközi könyvtártudományi munkásságának megünneplésére egy húsz tagú nemzetközi bizottság alakult Indiában. Tiszteletére egy 102 tanulmányt magában foglaló „Festschrift”-et publikáltak, és létrehozták az ún. *Kaula Alapítványt*, amely arra hivatott, hogy időközönként aranyéremmel és oklevéllel tüntesse ki a könyvtártudomány és információ kiváló szakembereit. A kitüntetés odaítélését egy öttagú bizottság végzi, amelyben képviselve van a Szovjetunió, az NDK, az USA, Anglia és India. A bizottság döntése alapján 1975-ben BERNARD J. PALMER (Anglia), 1976-ban pedig dr. JESSE SHERA (USA) kapta meg ezt az elismerést.

A Kaula-díjat harmadízben LÁZÁR PÉTER-nek ítelték oda. Az ünnepélyes átadás a KKI épületében,

PROFESSOR KAULA AWARD FOR 1978

CONFERRED ON

DR PETER LAZAR

Dr Peter Lazar, born in 1918 in Budapest, a graduate in engineering, with a doctorate degree in economics, has engaged himself in scientific and technical information since 1946. A versatile personality with a distinguished career, he has achieved international recognition by his multifarious activities through various international bodies like the FID, IFLA, ISO and UNESCO.

Dr Lazar's involvement in the field of scientific information started with the establishment of the first National Technical Information Centre in Hungary in 1946. He became the Deputy Director of the National Documentation Centre in 1949. From 1959-62 he served as Chief of the Division of Library Science of the Centre for Library Science and Methodology. He was elevated to the coveted post of the Director General of the Hungarian Central Technical Library and Documentation Centre in 1964. He organised the Hungarian National Information Centres for Science and Technology, Agriculture, Public Health and Medicine.

Dr Lazar's activities in the international field started in 1948 with the FID Conference held at The Hague, where he met the renowned library scientist, Dr S R Ranganathan who was also attending the conference. He was chosen Vice-President of this learned body from 1966-68 and has been the Chairman of its Committee for Developing Countries. He held the prestigious position of the Chief of the Division of Research and Planning in Documentation, Libraries, and Archives of UNESCO during 1968-73 and represented Hungary as chief of delegation in NATIS programme in 1974. He was also the Member of the IGSU-UNESCO Central Committee to study the feasibility of a World Science Information System which later took the shape of UNISIST. Presently he is the Vice-Chairman of the Advisory Committee of the General Information Programme of UNESCO; Chairman of the UNESCO Committee of Experts on Programme Structures in the field of Information and Documentation Systems, Libraries and Archives; and is associated with various FID, UNESCO and UN working groups and committees concerned with documentation and information.

Dr Lazar, apart from his activities in the information system, planning and management of documentation and information centres, has played a key role in the standardization through ISO TC 46. He has also been a lecturer in the theoretical basis of information at the University of Budapest. He has a number of scholarly papers and books to his credit, of which the document on 'New Programme Structure for FID' is an excellent piece of work.

Dr Lazar has been close to India since 1964, in which year he was deputed as specialist in scientific and technical information by UNESCO and was attached with INSDOC (Indian National Scientific Documentation Centre) at the request of CSIR (Council of Scientific and Industrial Research), India. After a follow-up mission in 1967, he worked on two missions in 1972 and 1973 to prepare a Plan of a National Information System for Science and Technology (NISSAT) for India at the invitation of the Government of India and the same is being implemented by the Department of Science and Technology of the Government. He renewed his warm association with India by a one-month study tour in 1975, in the framework of the Indo-Hungarian Cultural Exchange Programme in order to investigate ways and means to strengthen and broaden links between Indian and Hungarian libraries and information centres. He has widely travelled through India and other countries for visiting various libraries, library schools, research laboratories, industrial establishments etc. He has addressed various professional gatherings and thus developed a close and affectionate relationship and understanding with professionals in several countries.

The International Awards Committee of the Professor Kaula Endowment for Library and Information Science in recognition of his outstanding contributions in planning and organisation of various documentation centres, standardization in the field of library and information science, his work through various international bodies and projects, and his plan for NISSAT programme for India has selected Dr Lazar for *Kaula Award* for 1978. Through this Award, it honours a distinguished library and information system designer and innovator who has not only done the pioneering work in the field in his own country but has also promoted such activities in other countries and through collaboration with UNESCO and several international bodies.

1980. szeptember 3-án volt, jelen voltak: BUTSHIKAN SINGH, az Indiai Köztársaság nagykövetének képviselője, POLGÁR ENDRE, a KKI főosztályvezetője, KAULA professzor, ÁGOSTON MIHÁLY, az OMKDK főigazgatója, WOLFGANG LÖHNER, az Unesco Általános Információs Programjának vezető munkatársa, P. B. MANGLA (Delhi) és A. GOPANATHAN (Bangalore) professzor, valamint a kiténtetett.

Az elhangzott ünnepi beszédek LÁZÁR PÉTER munkásságának méltatása mellett hangsúlyozták a két ország közötti gazdasági, kulturális és információs együttműködés eredményeit.

Előadás és látogatás az OMKDK-ban

KAULA professzor – a részére összeállított szakmai program keretében – szeptember 4-én, meghívott közönség előtt angol nyelvű előadást tartott „New developments in library and information science education” címmel. Előadásában kitért a könyvtáros/dokumentalista/információs szakemberképzés történeti kialakulására, az elmúlt időszakban bekövetkezett főbb változásokra és a terület fejlődési trendjeire.*

Az előadás után KAULA professzort fogadta ÁGOSTON MIHÁLY, az OMKDK főigazgatója. Beszélgetésük során áttekintették az információ nemzetközi problémáit és az együttműködés különböző kérdéseit. Külön foglalkoztak az információrobbanás okozta nehézségekkel, azon belül is P. BOURGEOIS-nak, a Svájci Nemzeti Könyvtár volt igazgatójának azzal a megállapításával, amely szerint a tudomány és technika területén a kiadott publikációk 92 százaléka értéktelen, és csak 8 százaléka hasznosítható.

A krónikás a beszélgetésből ki szeretné emelni azt a részt, melynek során P. N. KAULA a Ranganathantól, ÁGOSTON MIHÁLY pedig a Pattantyús Ádámotól kapott életre szóló tanításokat foglalta össze, a következőképpen:

1. Amit megtanulsz, azt tedd is.
2. Mindig tegyél többet, mint amiért megfizetnek.
3. Ügyelj a munka tisztaságára, és ne a saját hasznodra dolgozz.

(Ranganathan – Kaula)

1. Tudd, amit csinálsz.
2. Higgyél abban, amit teszel.
3. Amit teszel, azt akard is.

(Pattantyús – Ágoston)

Egyéb programok

Szakmai programjai keretében KAULA professzor még a következő helyeken folytatott konzultációkat magyar szakemberekkel:

OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központ;
ELTE Könyvtártudományi tanszék;
Országos Széchényi Könyvtár;
MTA Könyvtára;

Az OMKDK rendezésében szervezett nemzetközi Unesco szeminárium, az információ szabványosítási kérdéseiről;

Veszprémi Vegyipari Egyetem Központi Könyvtára.

(B. S.)

OKTATÁS

Modell az információs szakemberek képzésének specializálásához

Az IPKIR (*Institut povšenija kvalifikacii informacionnüh rabotnikov = Információs Szakemberek Továbbképző Intézete*) munkájának fontos része az információs szakemberek ismereteinek felfrissítése és bővítése a GSZNTI (*Goszudarsztvennaja szisztema naucsno-tehnicseszkoj informacii = Országos Tudományos és Műszaki Információs Rendszer*) követelményeihez igazodva. E törekvések hatékonysága a képzési folyamat módszertani megalapozottságától is függ. Ehhez több, különböző tartalmú és orientációjú dokumentum kimunkálására – meglétére van szükség.

Ezek közül a legfontosabb a képzés tematikai terve, amely a tartalmat határozza meg. A terv kidolgozásánál

* Előadásának szövegét a szerző megküldi lapunk számára, és azt a közeljövőben közölni fogjuk. – Szerk.

figyelembe kell venni a képzés tartalmi differenciálódását és különféle szervezeti formáit.

1978 óta a képzés a következő fiz. szakterületen folyik:*

a tudományos információs tevékenység szervezése és gazdaságtana (TIT – 1972),

a tudományos információs tevékenység szervezése és gazdaságtana a társadalomtudományok területén (TITT – 1978),

az információk analitikus–szintetikus feldolgozása, információs kiadványok szerkesztése (ASZF – 1972),

referenz szolgáltatás (RSZ – 1972),

a tudományos, műszaki eredmények és tapasztalatok propagálásának szervezése (TMP – 1972),

az ipar területén elért eredmények összegyűjtésének,

* Zárójelben az egyes tanfolyamoknak az 1. táblázatban használt rövidítése és első indítási éve szerepel.